

И.П.И

Институт за пазарна икономика

бул. "Патриарх Евтимий" № 10, София 1142

тел./факс.: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03

ел. поща: mail@ime.bg

страница в интернет: www.ime.bg

Изх. № 42/21 август 2020 г.

ДО

Г-н Бойко Борисов,
Министър-председател,

Г-жа Даниела Дариткова,
Председател на ПГ на ГЕРБ

ПОЗИЦИЯ

Относно опита за подмяна на конституционния дебат

На 14-ти август бе извършено поредното нарушение на принципа на разделение на властите – министър-председателят Бойко Борисов, изземвайки правомощия на народните представители и президента, се обяви за свикване на Велико народно събрание с цел приемане на нова конституция. На 17-ти август пред българското общество бе представен проект, който сам по себе си е със съмнителни юридически качества, не решава констатираните проблеми на Конституцията от 1991 г. и затова няма да го коментираме в детайли и в цялост. Подобно пренебрежително отношение и подход лишава ГЕРБ от легитимността да се обявява за отмяната на действащата българска Конституция.

Ще отбележим, че действащата Конституция има своите неоспорими достижения и ще припомним, че основните ѝ дефицити се проявяват в глава шеста „Съдебна власт“. Именно въпросите относно независимостта на българския съд и отчетността на прокуратурата остават нерешени, въпреки измененията на основния закон от 2003, 2006, 2007 и 2015 г. относно съдебната власт. Престоят на ГЕРБ в законодателната власт от 14 юли 2009 г. насам е достатъчен, за да са ясни на тази партия основните недостатъци и конкретни препоръки за реформа на съдебната власт. Липсата на адекватни законодателни инициативи относно констатациите от Парламентарната асамблея на Съвета на Европа през 2017 г. и от Комисията за демокрация чрез право на Съвета на Европа (докладите от 2009 г. насам са от 2010, 2015 и 2019 г.) по конкретни

проблеми и предложени решения ви лишава от легитимността да предизвикате отмяна на действащата Конституция и да бъдете основна идейна движеща сила за приемане на нова.

С действията си от 14 юли 2009 г. до ден днешен Народното събрание търпи ролята на правителствена институция и губи характера си на реална законодателна власт. Българският парламент бе последователно обезличаван и замисълът му като коректив на изпълнителната власт изцяло отпадна. На практика България престана да бъде парламентарна република, което е практическа отмяна на чл. 1 от КРБ. Българският парламент, и в частност 44-то НС, последователно отказва да търси отчетност по предвидения в Конституцията ред от бившия и действащия главни прокурори. Същевременно процедурата за изслушване на годишния доклад за дейността на съдилищата, представян от председателя на ВКС, се превърна в унизителен за българските съдилища процес и поставя под съмнение дължимата независимост на съда като единствен призван да приложи правото и реши правен спор. Именно това не ви дава легитимното право да инициирате отмяната на действащата Конституция.

Паралелно с това, самият законодателен процес лиши от предвидимост българския правен ред, приеманите и през трите правителства на ГЕРБ изменения на устройствения за съдебната власт закон са хаотични, в разрез с отправяните конкретни препоръки към Република България и поставящи под политическа зависимост и непрестанен натиск съдебната власт. Станахме свидетели на липсата на мотиви по ключови изменения на законодателството и порочни практики - приемане на законови решения в последния момент с преходни и заключителни разпоредби на други закони. Лобизмът се превърна във водещ мотив за упражняване на законодателната инициатива. Именно това ви прави негодни да търсите мнозинство за отмяна на действащата Конституция и приемане на нова.

Основно правило за съществуването на една демокрация е лицата, които упражняват законите, с безспорния си авторитет, да им придават допълнителна тежест и увереност за обществото в коректното им прилагане. Старателният отказ за провеждане в срок на редица процедури за избор на независими регулаторни органи, и в частност на административните органи на съдебната власт като ВСС и ИВСС, избирани от НС, свалиха доверието на обществото в техния замисъл и способност да изпълняват основните си функции. А отказът, без обяснение на 44-то НС вече близо година да избере нов главен съдебен инспектор и инспектори само потвърждават това. Напротив, с поведението си процедурните гаранции за демократичен избор на членове на ВСС и КПКОНПИ се превърнаха в отрицание на демократичните стандарти и затвърдихте усещането за намиране на удобни и негодни кандидати, близки до партийните централи. Именно това затвърждава

убеждението, че вие сте лишени от легитимното право да искате отмяната на действащата Конституция на Република България и приемането на нова такава.

Централният за съдебната власт въпрос за това кариерните и дисциплинарните въпроси на българските съдии да се решават без политическо влияние и от съдии, избирани пряко от съдиите, стоеше най-силно на дневен ред с конституционното изменение от 2015 г. Тогава, с политически ход в деня на гласуване на промените, осуетихте тяхното провеждане. Дългогодишният проблем с безотчетния статут на главния прокурор и липсата на процедура за неговото ефективно разследване, отстраняване и освобождаване са констатирани в осъдително решение на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) от 2009 г. С редица преднамерени и вредни действия, особено на министрите Цецка Цачева и Данаил Кирилов, осуетихте търсенето на работещо и вярно решение. Това отново затвърждава убеждението ни, че с искането на отмяна на действащата Конституция не преследвате легитимна цел, а печелите време за престоя си във властта.

Напомняме ви, че загуба на легитимност на един правен ред е мнозинството да налага такъв тип закони и политики, които то не би понесло като репресия спрямо себе си в случай на загуба на властовата си позиция.

Употребата на основния закон за печелене на политическо време в борбата за оцеляване на власт и злоупотребата с основни демократични институти ви лишава от легитимността пред българското общество да инициирате отмяната на действащата Конституция и приемане на нова. Считаме, че нямате моралното право и не заслужавате обществено доверие да предлагате изцяло нов обществен договор, затова настояваме да не представяте на вниманието на 44-то НС нов проект на конституция на Република България и да се възпрете от злоупотреба с института на ВНС.

Светла Костадинова - изпълнителен директор,

Иван Брегов - юрист,

Екатерина Баксанова - юрист